

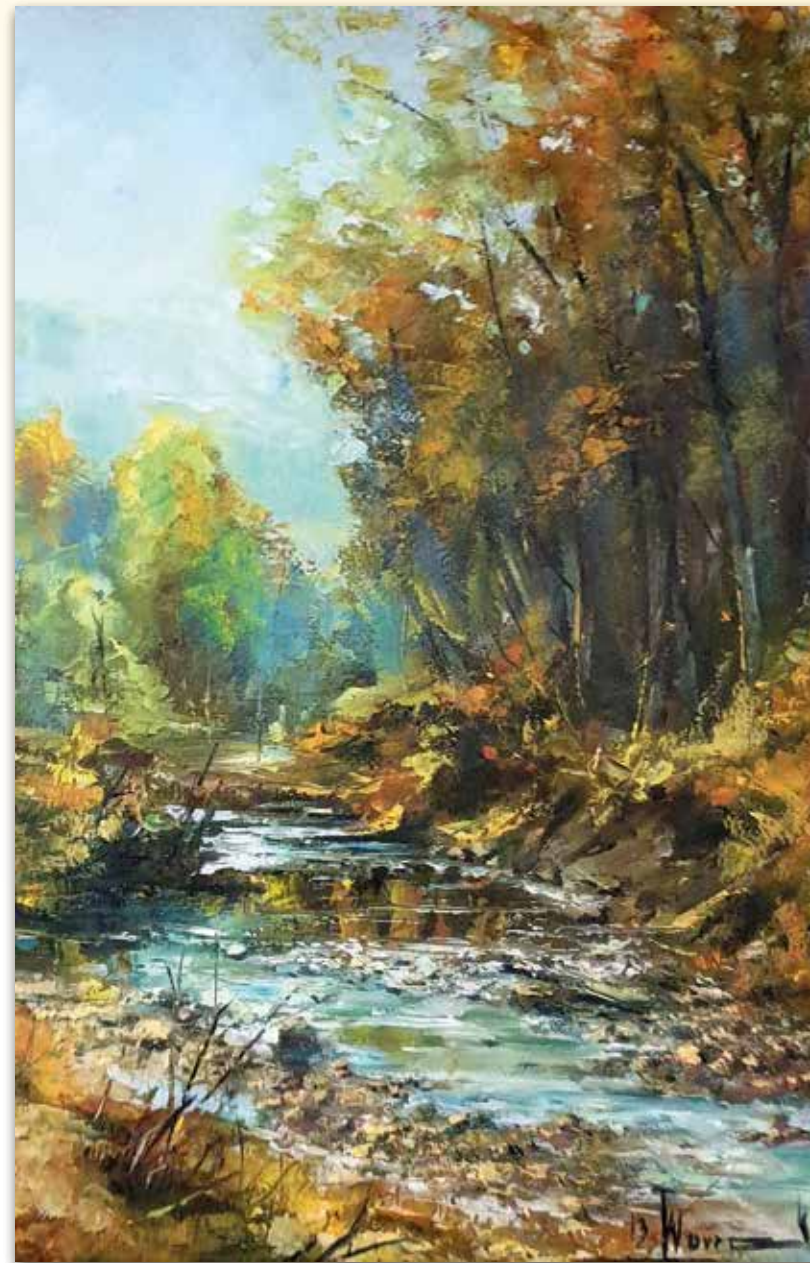
OBSAH

NA ÚVOD	8
1. PAVEL WAVREK, Mr. Art.	10
2. MOJE – NAŠE ZAČIATKY	14
3. PRVÁ SKUTOČNÁ VÝPRAVA	16
4. LUCY	18
5. „SPIŠSKÝ ADAM“ ALEBO EURÓPSKE NAJ?	20
6. „ČLOVEK ROBOTNÍK“ Z GRUZÍNSKA	22
7. PIENINY V DOBE ĽADOVEJ	24
8. GÁNOVSKÝ TICHÝ KRÁTER SMRTI ALEBO SKAMENENÁ MYŠLIENKA	26
9. NEANDERTÁLKYŇA S HLODAVCOM	28
10. GÁNOVSKÉ PALEOKÚPELE ALEBO GÁNOVSKÁ MONA LÍZA	30
11. MAMUTY Z GÁNOVIEC	32
12. LOV NOSOROŽCOV	34
13. KOPA SA ZMENŠUJE	36
14. TRAVERTÍN – KAMEŇ MNOHÝCH TVÁRÍ	38
15. BIZÓN Z GÁNOVIEC	41
16. MAMUTY ZO SPIŠSKEJ TEPLICE	42
17. POSLEDNÉ CHVÍLE MEGALOCERA	44
18. LEV JASKYNŇÝ	48
19. POSLEDNÍ NEANDERTÁLCI	50
20. VYHYNUTÍ VLÁDCOVIA JASKÝŇ	52
21. DÚHA ZA ŠTRBSKÝM KOLOMBIARKOM	54
22. ÚZEMIE SPIŠSKEJ BELEJ PRED 35 000 ROKMI	56
23. LOVCI MAMUTOV NA STREDNOM POVAŽÍ A MORAVIANSKA VENUŠA	58
24. PALEOLITICKÁ SVÄTYŇA	62
25. ČIERNA VENUŠA	64
26. VENUŠA S KRIVOU TVÁROU	68
27. OBJAV ROKA 2019	72
28. SILVESTER V ROKU 12 100 PRED KRISTOM	76
29. LOV DIVÝCH KONÍ	78
30. LUČIVNIANSKE JASKYNE	80

31. LOVCI SOBOV A PALEOLITICKÝ AUTOPORTRÉT	83
32. NAMIESTO SOBOV KAMZÍKY?	86
33. PRED OBLAZOWOU	88
34. ČAS OBILNÉHO ZRNKA	90
35. DOMICKÁ ALTAMIRA	92
36. MUŽ Z LADOVCA	95
37. TATRANSKÝ OLYMP	98
38. NAJPÔSOBIVEJŠÍ PRAVEKÝ PAMÁTNÍK NA SLOVENSKU	100
39. SLOVENSKÉ MYKÉNY	104
40. OBETA VODNÉMU BOŽSTVU	108
41. JERUZALEMBERG	110
42. KELTSKÝ „HRAD“ NAD SPIŠSKÝM HRHOVOM	112
43. KELTSKÝ „HRAD“ NAD VEĽKÝM SLAVKOVOM	114
44. KEŽMARSKE MEGALITY	116
45. NAD VRBOVSKÝM LESÍKOM	118
46. NA POSLEDNEJ CESTE	120
47. DEDINKA BEZ MENA	124
48. DVAKRÁT ZANIKNUTÁ DEDINA	126
49. GERLACHOVSKÝ KOSTOL	128
50. „ZMIZNUTÝ“ KOSTOL	130
51. „ZAŠITÍ“ V JASKYNI	132
52. ŠOLDOVSKÍ OBRI?	134
53. DROBNÁ PLASTIKA – OD SAHELANTROPA PO MAGDALENIENCA	138
54. TATRANSKÉ DINOSAURY	140
NA ZÁVER	142
POUŽITÁ A ODPORÚČANÁ LITERATÚRA	144
INTERNETOVÉ ZDROJE	146
PUBLIKOVANÉ PRÍSPEVKY O AUTOROVI	147
SUMMARY	148
PRÍLOHY – ZO ŽIVOTA AUTORA A VÝBER Z JEHO TVORBY	150

«« *Brezový les,*
2013, olej, plátno.

Krajina s potokom,
2013, olej, sololit. »»

NA ÚVOD

Od útleho detstva som vyrastal na populárno-náučnej a odbornej literatúre. Augusta, Štorch, Mazák, Dvořák, neskôr Filip, Neustupný, Budaváry, Novotný a mnohé ďalšie zvučné mená autorov. Literatúru tematicky zameranú na históriu, archeológiu a numizmatiku som doslova hltal. Moje archeologické začiatky začali návštevou svetoznámych Gánoviec. Bol som sklamaný z vtedajšieho stavu travertínového náleziska, ktoré ani nebolo vyhlásené za Národnú kultúrnu pamiatku, ale len za Chránený prírodný výtvor, navyše so zničeným „oplotením“, s blízkosťou neprispôsobivých občanov (v tzv. Miglierinio dome) a všadeprítomným odpadom. Sklamanie rýchlo opadlo následnou návštevou Podtatranského múzea v Poprade, s trvalými expozíciami o Gánovciach a o pravekom a včasnohistorickom vývoji prevažne horného Spiša. Tu som sa dozvedel o vykopávkach v Kežmarku, kde som sa v roku 1987 zoznámil s Pavlom Wavrekom.

Tu to všetko začalo. Vzájomná spolupráca na poli archeologických výskumov mnohých lokalít, ktorá vyvrcholila – hlavne vďaka nemu – mojím štúdiom archeológie a histórie na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Čoskoro po ukončení môjho archeologického a autorovho umeleckého štúdia prišiel z mojej strany popud – návrh pokúsiť sa namalovať rekonštrukcie zašlého či nepísaného života prednostne zo skúmaných archeologických lokalít

podtatranského regiónu. Inšpirovaný fenomenálnym Zdenkom Burianom a jeho dielami už v piatackých dejepisoch som majstrovi, ako ho v knihe budem často nazývať, predostieral rozmanité témy. Postupne vznikala jedna práca za druhou, až ich boli celé desiatky. Pri písaní mnohých archeologických kapitol do miestnych monografických prác venovaných histórii a súčasnosti miest a obcí som majstrovi diela príležitostne zúročoval, čo nezostalo bez odozvy.

Moja monografia z roku 2015 *Spiš – svedectvo archeológie*, s mnohými zverejnenými výtvarnými dielami majstra Wavreka, bola už len čerešničkou na torte. Záujem zo strany širokej verejnosti „oživiť minulosť“ rástol, a tým väčšími moja chuť navrhovať ďalšie námety, ktoré majster s vervou, jemu vlastnou precíznosťou a umeleckou erudovanosťou spracovával. Vzájomné konzultácie so mnou a prostredníctvom mojej osoby aj so zaslúžilými archeológmi boli neraz na dennom poriadku, až sa počet diel niekoľkonásobne zvýšil. Nezostal pritom len pri maliarskej tvorbe, ale aj pri „Gerasimovskej práci“, teda pri voľnej plastike a reliéfoch, avšak podľa konkrétnych archeologických a paleontologických pamiatok.

Skúsme teda načrieť do výberovej umeleckej tvorby Pavla Wavreka, nielen zanieteneho a skúseného umelca, ale tiež amatérskeho archeológa, úžasného človeka, priateľa, manžela, otca i starého otca. Verím, že pri zhliadnutí jeho pravekých či stredovekých rekonštrukcií ho lepšie spoznajú najmä tí, ktorí ho dosiaľ pokladali v prvom rade za znamenitého krajinkára a propagátora dávnych historických zákutí starého Kežmarku. Nech

sú jeho rekonštrukcie odkazom pre mladšie generácie záujemcov a pre širokú verejnosť. Popularizácia vedy, za ktorú bezpochyby pokladáme predložené diela sprístupnené formou publikácie, je tiež poslaním modernej archeológie. Slova mi jedného z recenzentov (M. Sabola) „...*podobných prác je zatiaľ u nás ako šafranu a hoci veľa ľudí pozná jaskynné maľby zo západoeurópskych jaskýň, megality na britských ostrovoch, egyptské pyramídy či čínsky múr, o domácich „pokladoch“ často vie len veľmi málo alebo takmer nič. Pevne verím, že si toto dielo nájde mnoho čitateľov nielen v radoch pospolitého ľudu, ale aj na akademickej pôde medzi študentmi, pedagógmi a vedeckými pracovníkmi. Veda a umenie sú vtedy krásne ak sa robia pre ľudí...*“

**Vysoké Tatry od Kežmarku,
1995, olej, sololit. >>>**

